

U 51/2010 vp

Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Yhdistyneiden Kansakuntien ampuma-asepöytäkirjan 10 artiklan täytäntöönpanosta ja ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden vientiluvasta ja tuonti- ja kauttakuljetusmenettelyistä (asevientiasetus)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti lähetetään Eduskunnalle komission 31 päivänä toukokuuta 2010 tekemä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Yhdistyneiden Kansakuntien ampuma-ase-

pöytäkirjan 10 artiklan täytäntöönpanosta ja ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden vientiluvasta ja tuonti- ja kauttakuljetusmenettelyistä sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 16 päivänä joulukuuta 2010

Sisäasiainministeri *Anne Holmlund*

Projektipäällikkö Mika Lehtonen

SISÄASIAINMINISTERIÖ

MUISTIO
9.12.2010

EU/2010/1070

KOMISSION EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN AMPUMA-ASEPÖYTÄKIRJAN 10 ARTIKLAN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA JA AMPUMA-ASEIDEN, NIIDEN OSIEN JA KOMPONENTTIENTEN SEKÄ AMPUMATARVIKKEIDEN VIENTILUVASTA JA TUONTI- JA KAUTTAKULJETUSMENETTELYISTÄ (ASEVIENTIASETUS)

1 Yleistä

Komissio on antanut 31 päivänä toukokuuta 2010 esityksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Yhdistyneiden Kansakuntien ampuma-asepöytäkirjan 10 artiklan täytäntöönpanosta ja ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden vientiluvasta ja tuonti- ja kauttakuljetusmenettelyistä (KOM(2010)273 lopullinen).

Komissio on 16 päivänä tammikuuta 2002 allekirjoittanut Euroopan yhteisön puolesta Kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaista Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimusta (SopS 20/2004) täydentävän, ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen ja laittoman kaupan torjuntaa koskevan lisäpöytäkirjan (jäljempänä tuliasepöytäkirja). Sen tavoitteena on edistää, edesauttaa ja vahvistaa sopimusvaltioiden välistä yhteistyötä ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen ja laittoman kaupan estämiseksi, torjumiseksi ja poistamiseksi. Tuliasepöytäkirjassa on myös määräyksiä, joiden ensisijainen tarkoitus on estää ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laitton valmistus ja laitton kauppa.

Tuliasepöytäkirja hyväksyttiin Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksessa 8 päivänä kesäkuuta 2001 ja se tuli kansainvälisesti voimaan 3 päivänä heinäkuuta 2005, kun 40 maata oli sen kansallisesti hyväksynyt ja pannut voimaan. Suomi on allekirjoittanut tuliasepöytäkirjan 23 päivänä tammikuuta 2002. Eduskunta on 27 päivänä lokakuuta 2010 hyväksynyt sopimuksen voimaansaat-

tamista koskevan hallituksen esityksen (HE 106/2009 vp). Komissiolla oli sopimusneuvotteluissa neuvottelumandaatti tuliasepöytäkirjan yhteisölainsäädännön alaan kuuluvien määräysten osalta. Tällaisia määräyksiä sisältävät tuliasepöytäkirjan seuraavat artikkelit: 8 (rekisterin pito), 9 (ampuma-aseiden merkitseminen), 10 (vientä, tuontia ja kauttakulkua koskevat yleiset vaatimukset tai lupajärjestelmät), 11 (deaktivointi), 13 (valvonnan tehostaminen maastavientipaikoilla) ja 18a (välittäjien rekisteröinti ja luvat).

Tuliasepöytäkirjan määräykset aiheuttivat tarpeen muuttaa aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annettua neuvoston direktiiviä (91/477/ETY, jäljempänä asedirektiivi). Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/51/EY aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin 91/477/ETY muuttamisesta (jäljempänä asedirektiivin muuttamisesta annettu direktiivi) annettiin 21 päivänä toukokuuta 2008. Se koskee muun muassa ampuma-aseiden laittoman valmistuksen ja laittoman kaupan käsitteiden määrittämistä direktiivin soveltamisalan piirissä, aseiden merkitsemistarpeen tiukentamista, säädetyn rekisteröintiajan pidentämistä, sovellettavien seuraamusten selventämistä sekä aseiden ampumakelvottomaksi tekemistä eli deaktivoimista koskevien yleisperiaatteiden toistamista direktiivissä. Hallitus on 26 päivänä kesäkuuta 2009 antanut hallituksen esityksen laiksi ampuma-aselain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta sekä kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen ja kaupan torjumista koskevan

lisäpöytäkirjan hyväksymisestä ja laiksi lisäpöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 106/2009 vp). Eduskunta on 27 päivänä lokakuuta 2010 hyväksynyt lait hallituksen esityksen pohjalta.

Komission ehdotuksen tarkoituksena on Yhdistyneiden Kansakuntien tuliasepöytäkirjan Euroopan unionin toimivaltaan kuuluvien säännösten täytäntöönpanotoimien loppuunsaattaminen ottamalla tuliasepöytäkirjan 10 artiklan ampuma-aseiden vientiin, tuontiin ja kauttakuljetukseen liittyviä lupajärjestelmiä koskevat yleiset vaatimukset osaksi Euroopan unionin lainsäädäntöä. Ehdotuksen käsittely on alkanut neuvoston tulliliittotyöryhmässä syyskuussa 2010.

2 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Vientijärjestelmän perusteet (artiklat 4, 5, 6 ja 7)

Asetusta sovellettaisiin sekä yksityiseen että kaupalliseen vientiin. Viennin edellytyksenä olisi jäsenvaltion viranomaisen antama lupa. Vientilupa voitaisiin antaa kertalupana tai useaa vientiä koskevana lupana. Luvan voimassaoloaika olisi kansallisesti määriteltävissä, mutta se olisi vähintään yhden vuoden pituinen. Vientiluvan antamisen edellytyksenä olisi vastaanottajavaltion antama tuontilupa ja mahdollisen kauttakulkuvaltioiden viimeistään ennen tullausta antama suostumus kauttakuljetukselle. Tilapäisille vienneille ehdotetaan yksinkertaistettua menettelyä. Vientiluvan antaisi toimivaltainen viranomainen siinä jäsenvaltiossa, johon viejä on sijoittautunut tai jossa hän oleskelee. Lupa tulisi ehdotuksen mukaan antaa kansallisessa lainsäädännössä määritellyssä määräajassa, joka ei saisi ylittää 90 päivää.

Asetuksen soveltamisalaan kuuluvat esineet (artiklat 2 ja 3)

Asetusta sovellettaisiin tuliasepöytäkirjan edellyttämällä tavalla ampuma-aseisiin, aseiden osiin ja komponentteihin sekä ampumatarvikkeisiin. Ampuma-aseella tarkoitet-

taisiin kannettavaa piipulla varustettua asetta, jolla voidaan palavana ajoaineen avulla ampua hauleja, luoteja tai muita ammuksia. Asedirektiivin muuttamista koskevassa direktiivissä ampuma-aseen määritelmään sisältyvät myös esineet, jotka voidaan muuntaa ampumakelpoisiksi. Esine on muunnettavissa, jos se on ampuma-aseen näköinen ja se on rakenteensa tai valmistusmateriaalinsa puolesta muunnettavissa ampuma-aseeksi.

Ampuma-aseen osilla ja komponenteilla tarkoitettaisiin mitä tahansa osia tai varaosia, jotka on tarkoitettu nimenomaan ampuma-aseeseen ja jotka ovat oleellisia sen toiminnan kannalta, mukaan lukien piiput, lukon kehykset tai rungot, luistit tai sylinterit, lukot tai sulkukappaleet, sekä laitteita, jotka on tarkoitettu vaimentamaan ampuma-aseen laukaus tai muunnettu vaimentajiksi. Ehdotus sisältää asedirektiivin muuttamisesta annetun direktiivin tapaan osien ja komponenttien määritelmän lisäksi myös olennaisten osien määritelmän. Olennaisilla osilla tarkoitettaisiin sulkijamekanismeja sekä ampuma-aseiden pesiä ja piippuja.

Ampumatarvikkeeksi katsottaisiin kokonaiset patruunat. Näiden lisäksi ampumatarvikkeiksi katsottaisiin niiden komponentit, esimerkiksi hylsy, nallit, ruuti, luodit ja ammuksot, joita käytetään ampuma-aseessa. Edellytyksenä näiden osalta on, että ne ovat jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä säädetty luvanvaraisiksi. Siten soveltamisala voisi vaihdella jäsenvaltiokohtaisesti tältä osin.

Asetusta sovellettaisiin vain siviiliaseisiin. Sotilasaseet, näiden olennaiset komponentit ja ampumatarvikkeet jäisivät soveltamisalan ulkopuolelle. Täysautomaattiset aseet on mainittu erikseen soveltamisalan ulkopuolelle jäävinä esineinä. Ehdotukseen liittyy tullitariffitaulukko asetuksen soveltamisalaan kuuluvista ampuma-aseista, niiden osista ja olennaisista komponenteista sekä ampumatarvikkeista.

Asetusta ei sovellettaisi valtioiden välisiin asekauppoihin tai aseiden siirtoihin. Sitä ei sovellettaisi myöskään jäsenvaltioiden asevoimien, poliisin, ja muiden viranomaisten käyttöön tarkoitettuihin ampuma-aseisiin, niiden olennaisiin komponentteihin sekä ampumatarvikkeisiin.

Asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät lisäksi deaktivoidut ampuma-aseet ja antiikkiaseet jäljennöksineen sekä keräilijät.

Asetus ei rajoittaisi yhteisön tullikoodeksin (ETY, n:o 2913/92), yhteisön tullikoodeksin soveltamissäännöksen (ETY, N:o 2454/93), uudistetun tullikoodeksin (EY, N:o 450/2008) ja kaksikäyttötuoteasetuksen (EY N:o 428/2009) soveltamista.

Kauttakuljetus (artiklat 2 ja 5)

Koska viennin edellytyksenä olisi kauttakulkuvaltioina toimivien kolmansien valtioiden suostumus, sisältää ehdotus kauttakuljetuksen määritelmän siinä muodossa, että kauttakululla tarkoitettaisiin kuljetusta jäsenvaltion alueelta kolmannen valtion kautta muuhun kolmanteen valtioon. 2 artiklan 11 kohdassa olisi määritelty uudelleenlastaus, joka olisi sellaista kauttakuljetusta, jossa tavarat puretaan kuljetusvälineestä ja lastataan uudelleen yleensä toiseen kauttakuljetusvälineeseen. Ehdotus ei sisällä Euroopan unionin kautta tapahtuvan kauttakulun sääntelyä, koska sen määrittely vain vientiä ja tuontia koskevassa säädöksessä ei olisi tarpeen.

Tuonti (artiklat 1, 2, 6 ja 11)

Vaikka ehdotus otsikkonsa mukaan koskee myös tuontimenettelyä, ei sillä harmonisoidaisi tuontia koskevaa lupamenettelyä. Tuontia koskevia säännöksiä sisältyisi laittoman kaupan määritelmään. Laittomaksi kaupaksi katsottaisiin toiminta, jossa ampuma-aseita ei Euroopan unionin alueelle tuotaessa olisi merkitty tuontimerkinnällä. Lisäksi tuontia koskevaa sääntelyä olisi tuontivaltion velvollisuus ilmoittaa pyynnöstä tavarahan saapumisesta sen alueelle. Ilmoitusvelvollisuus koskisi vain tapauksia, joissa viejävaltiona on ampuma-asepöytäkirjan sopimusosapuoli. Kolmanneksi ehdotus sisältää tuontilupasiakirjaa koskevia määräyksiä.

Vientilupajärjestelmä (artiklat 4—8)

Vienti edellyttäisi vientilupaa tai usealle viennille annettua lupaa. Lupaviranomaisena toimisi viejän kotipaikan tai sijoittautumipaikan valtion viranomainen. Tämä poik-

keaisi Suomen nykyisestä järjestelmästä, jossa Suomen viranomainen antaa luvan suomalaiselle aseluvanhaltijalle Suomen alueelta tapahtuvaan vientiin. Vientiluvan antamisen edellytyksenä olisi voimassaolevan tuontiluvan esittäminen. Lisäksi kauttakulkuvaltioiden viranomaisten tulisi ennen tavarahan laivastusta antaa kirjallinen ilmoitus siitä, että ne eivät vastusta kuljetusta. Jos kauttakulkuvaltion viranomainen ei 20 päivän kuluessa olisi vastustanut kuljetusta, katsottaisiin sen antaneen suostumuksensa kuljetukselle. Viejän tulisi hakea suostumus. Koska sitä edellytetäisiin vasta laivauksen ehtona, olisi luonnollinen menettely, että vientiluvan saaja esittää hankkimansa suostumuksensa vientimaan tullissa. Tuontiluvan hankkiminen olisi viejän velvollisuus. Vientilupa tulisi antaa kansallisen menettelyn mukaisesti, mutta sen käsitteleyaika ei saisi ylittää 90 vuorokautta. Tämän rajan ylittymisestä ei seuraa sitä, että lupa katsottaisiin annetuksi. Vientilupien käsitteleyaika saattaa Suomessa joissakin tapauksissa ylittää 90 päivää esimerkiksi hakemuksen täydennyttämiseen tai ulko- ja turvallisuuspoliittisten esteiden selvittämiseen tarvittavan ajan vuoksi. Vientiluvan vähimmäisvoimassaoloaika olisi 12 kuukautta.

Vientiluvan, tuontiluvan ja näiden liiteasiakirjojen sisällölle asetettaisiin vietävien esineiden jäljittämisen mahdollistamiseksi vaatimuksia. Asiakirjoissa tulisi olla alkamis- ja päättymispäivä, antamispaikka, vientivaltion nimi, tuontivaltion nimi, tarvittaessa kauttakulkuvaltioiden nimet, luvansaaja, loppukäyttäjä, mikäli se on tiedossa laivaushetkellä, sekä vietävien tavaroiden laatu ja määrä. Vietävien ampuma-aseiden merkinnät tulisi sisällyttää lupatietoihin. Käytännössä vientilupaa haettaessa ei vielä ole tiedossa esineiden kuljetusreitti, se ratkeaa rahtisopimusta tehtäessä vasta luvan saamisen jälkeen. Kauttakulkuvaltioita ei käytännössä siten kovinkaan usein merkittäisi lupaan. Käytännössä Suomessa on edellytetty loppukäyttäjän nimeämistä, mikäli vienti on kohdistunut sellaiseen valtioon, johon ulko- ja turvallisuuspoliittisia esteitä koskeva arviointi tehdään tapauskohtaisesti. Jos vastaanottaja on jälleenmyyjä, sitä on pidetty loppukäyttäjänä. Vietävien ampuma-aseiden merkintöjen sisällyttäminen vientilupaan edellyttäisi, että

hakija varaa jo valmistetut ampuma-aseet varastoon tiettyä vientiä varten. Edellä mainitut vientilupaan merkittäväksi tulevat tiedot on viejän annettava kauttakuljetusvaltioina toimiville kolmansille maille ennen kuljetusta, sikäli kun tiedot sisältyvät jo tuontilupaan.

Ehdotukseen sisältyy yksinkertaistettu menettely ampuma-aseiden väliaikaista vientiä varten. Yksinkertaistettua menettelyä ei sovellettaisi ehdotuksen mukaan aseiden osien, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten vientiin. Se on ehdotuksen mukaan rajoitettu ainoastaan ampuma-aseisiin. Menettelyt koskisivat määritelmän mukaan vientiä metsästystä, urheiluammuntaa, arvonnäytystä, korjausta ja näyttelytarkoitusta varten. Ehdotus sisältää kevennettyä menettelyä koskevat toimintatapasäännökset ainoastaan metsästykseen ja urheiluammuntaan. Metsästäjien ja urheiluampujien ampuma-aseiden tilapäinen vienti siitä jäsenvaltiosta, jossa heillä on kotipaikka, tapahtuisi kansallisten lupien perusteella. Viennin tapahtuessa muusta Euroopan unionin jäsenvaltiosta tulisi esittää Euroopan ampuma-asepassi. Se on asedirektiivissä määritelty asiakirja, johon merkitään henkilön ampuma-aseiden ja niitä koskevien lupien tiedot. Euroopan ampuma-asepassi on tarkoitettu helpottamaan metsästäjän ja urheiluampujan liikkumista aseiden kanssa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä. Aseusehdotuksen mukaan metsästäjän ja urheiluampujan tulisi aina osoittaa viennin tarkoitus esittämällä kutsu metsästys- tai ampu-maurheilutapahtumaan. Menettely vastaisi asedirektiivissä säädettyä menettelyä. Väliaikaiseen vientiin liittyisi tietojenvaihtojärjestelmä. Silloin kun vienti tapahtuisi muusta kuin asuinvaltiosta, tulisi vientivaltion viranomaisen ilmoittaa vientiä koskevat tiedot asuinvaltion viranomaiselle.

Lupahakemuksen hylkääminen ja luvan peruuttaminen (artiklat 8 ja 9)

Jäsenvaltion on vientilupaa koskevassa päätöksenteossaan otettava ehdotuksen mukaan huomioon kaikki asiaankuuluvat seikat. Ehdotuksessa on erikseen mainittu seuraavat huomioitavat seikat:

a) kansainvälisten vientivalvontajärjestelyjen ja kansainvälisten sopimusten velvoitteet;

b) Yhdistyneiden Kansankutien, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön sekä neuvoston pakotteet;

c) kansallisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan näkökohdat ja neuvoston kanta 2008/944/YUTP sekä

d) tuotteen loppukäyttöön, tuotteen vastaanottajaan sekä loppukäytön kiertämisvaaraan liittyvät näkökohdat.

Useita kuljetuksia koskevan hakemuksen lupaharkinnassa on lisäksi huomioitava, kykeneekö viejä noudattamaan asetusta sekä vientilupaa ehtoineen.

Lupahakemus on hylättävä, jos lupaa hakeva oikeushenkilö tai luonnollinen henkilö on tuomittu ampuma-aseiden, niiden osien ja olennaisten komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittomasta kaupasta tai muista vakavista rikoksista.

Jäsenvaltioille ehdotetaan asetettavaksi velvollisuus peruuttaa tai mitätöidä lupataikka muuttaa sen sisältöä tai keskeyttää luvan voimassaolo, jos luvan antamisen edellytykset eivät enää täyty. Eräs luvan antamisen edellytyksistä on voimassaoleva tuontilupa.

Tietojenvaihto ja tietojen säilyttäminen (artiklat 10 ja 17)

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava luvan peruuttamisesta tai mitätöimisestä, luvan sisällön muuttamisesta sekä luvan voimassaolon keskeyttämisestä ja sitä seuranneesta lopullisesta päätöksestä muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille. Viranomaisten on tarkastettava ennen luvan antamista, onko toisen jäsenvaltion viranomainen tehnyt epäämispäätöksen olennaisesti samankaltaisessa tapauksessa. Jos epäämispäätöksiä on, on viranomaisen ennen päätöksentekoa neuvoteltava epäämispäätöksen tehneen viranomaisen kanssa ja luvan antamistapauksessa ilmoitettava päätöksestään muille jäsenvaltioille ja toimitettava näille päätöksen perusteet.

Jäsenvaltioiden olisi säilytettävä vientilupaan merkittävät tiedot vähintään 20 vuotta. Tiedot säilytetään kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Säännöstä ei sovellettaisi sellaiseen tilapäiseen vientiin, johon sovelletaan yksinkertaistettuja menettelyjä.

Jäsenvaltiot voisivat ehdotuksen mukaan pyytää tuontimaana olevaa kolmatta maata vahvistamaan luvassa mainitun tavaran perille saapumisen. Vastaavasti jäsenvaltioiden tulisi ampuma-asepöytäkirjan sopimuspuolella olevan kolmannen valtion pyynnöstä vahvistaa vastaanottaneensa kuljetuksen.

Lupamenettelyjen turvallisuus (artikla 12)

Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden on turvattava, että lupamenettelyt ovat suojattuja ja että lupa-asiakirjojen aitous voidaan tarkistaa. Tämä voitaisiin tehdä tarvittaessa diplomaattisia kanavia käyttäen. Jäsenvaltioiden tulisi toteuttaa tarpeelliset ja oikeasuhtaiset toimenpiteet, joilla ne voivat tarvittaessa kerätä tietoja soveltamisalaan kuuluvien esineiden tilauksista tai toimituksista. Lisäksi jäsenvaltioiden tulisi mahdollistaa viranomaisen pääsy sellaisiin tiloihin, jotka ovat vientien kanssa tekemisissä olevien henkilöiden hallinnassa.

Seuraamusjärjestelmä (artikla 14)

Jäsenvaltioiden on luotava seuraamusjärjestelmä asetuksen säännösten rikkomiselle. Seuraamusten on esityksen mukaan oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

Tullimenettely (artiklat 15 ja 16)

Viejän on vienti-ilmoitusta käsittelevässä tullitoimipaikassa todistettava, että viennille on saatu lupa. Viejä voidaan velvoittaa esittämään vienti-ilmoituksen esittämismääräajan viralliselle kielelle käännetty käännös vientiluvasta. Jäsenvaltio voi keskeyttää viennin enintään kymmeneksi arkipäiväksi tai täksi ajaksi muulla tavoin estää soveltamisalaan kuuluvien esineiden viennin, mikäli on syytä epäillä, että vientilupaa annettaessa ei ole huomioitu kaikkia asiaan vaikuttavia tietoja tai olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet vientiluvan antamisen jälkeen. Jäsenvaltiot voivat päättää, että ehdotetun asetuksen soveltamisalaan kuuluvien esineiden tullimenettelyt voidaan suorittaa vain tähän tarkoitukseen määrättyissä tullitoimipaikoissa. Jäsenvaltioiden tulee ilmoittaa tällaiset rajoit-

tukset Euroopan komissiolle, joka julkaisee ne Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Yhteistyö (artiklat 18 ja 19)

Jäsenvaltioiden tulisi ehdotetun 18 artiklan mukaan yhdessä Euroopan komission kanssa luoda suorat yhteistyö- ja tietojenvaihtoyhteydet. Tietoja vaihdettaisiin hylätyistä lupahakemuksista sekä lupien peruutuksista, mittäinnoista ja muista lupiin kohdistuvista toimenpiteistä. Lisäksi tietoja vaihdettaisiin epäilyttävistä vastaanottajista ja kuljetusreiteistä.

Asetuksen hallinnointia varten perustettaisiin koordinaatioryhmä, jota johtaisi komissio ja jossa olisi kunkin jäsenvaltion edustaja. Ryhmän tulisi tarvittaessa kuulla sidosryhmiä.

Ehdotettu 19 artikla velvoittaa jäsenvaltiot tiedottamaan määräajassa komissiolle asetuksen soveltamiseksi toteuttamansa lainsäädäntömuutokset. Lisäksi ilmoitettava on artikloiden 5, 7, 9 ja 15 täytäntöönpanosta vastaavat toimivaltaiset viranomaiset. Komissio julkaisee luettelon viranomaisista Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Voimaantulo (artikla 20)

Ehdotuksen 20 artikla sisältää voimaantulosäännöksen. Sen mukaan asetus tulisi voimaan 120 päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Kuitenkin 10 artiklan 2 kohtaa sovellettaisiin vasta sen jälkeen kun unionista on tullut tuliasepöytäkirjan sopimusosapuoli.

3 Vaikutukset Suomen lainsäädäntöön

Koska kysymyksessä olisi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus, se tulisi sovellettavaksi suoraan kansallisesti. Asetuksen voimaantulo kuitenkin edellyttäisi ampuma-aselain (1/1998) muuttamista. Ampuma-aselakiin tulisi lisätä sellaiset kansalliset säännökset, jotka mahdollistaisivat asetuksen käytännön soveltamisen Suomessa. Tällaisia olisivat lupaviranomaista, lupa-asiakirjojen säilytysaikaa, luvan voimassaoloa ja kuljetusten perilletulon varmentamista koskevat

säännökset. Ensimmäistä lukuun ottamatta ehdotus sisältää maininnat siitä, että näiden osalta toimittaisiin kansallisen lainsäädännön mukaan. Ampuma-aseasetusta (145/1998) tulisi muuttaa siten, että luvan hakemista, tarvittavia selvityksiä ja lupatodistusta koskevat säännökset olisivat yhteensopivia asetuksen säännösten kanssa. Ampuma-aselainsäädännöstä tulisi lisäksi kumota asetuksen kanssa päällekkäiset kansalliset säännökset.

Ampuma-aselain ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten vientiä koskevia säännöksiä ei ampuma-aselain 41 §:n mukaan sovelleta puolustustarvikkeiksi katsottavien esineiden maastavientiin, josta on annettu laki puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kauttakuljetuksesta (242/1990). Puolustustarvikkeiden Euroopan unionin sisäisestä siirroista on annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi yhteisön sisällä tapahtuvia puolustukseen liittyvien tuotteiden siirtoja koskevien ehtojen yksinkertaistamisesta (2009/43/EY).

Ampuma-aseissa ei ole säädetty ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten yksityisessä tarkoituksessa tapahtuvaa vientiä luvanvaraiseksi. Koska ehdotettu asetus koskisi kaikkea siviiliaseiden, niiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten vientiä, sen soveltamisala tältä osin olisi voimassa olevan kansallisen lainsäädännön soveltamisalaa laajempi.

Vankeusuhkaiset aserikokset ovat rikoslain (39/1889) 41 luvussa. Asetuksen voimaantulo edellyttäisi ampuma-aserikoksen tunnusmerkistön muuttamista siten, että rangaistavaksi tulisi ampuma-aselain vastaisen viennin sijasta ehdotetun asetuksen vastainen vienti.

4 Taloudelliset vaikutukset

Esityksen mukainen lupajärjestelmä lisäisi vientilupien määrää ja lisäisi poliisin aselupahallinnon työmäärää. Toiminnan kustannukset katettaisiin lupamaksuvaroin. Lupamäärää kasvattaisi se, että asetus edellyttäisi entistä yksilöidympien lupien hakemista. Viejien tulisi lisäksi joissakin tapauksissa esittää aikaisempaa yksityiskohtaisempia selvityksiä hakemuksensa tueksi. Esityksen

hyväksyminen merkitsisi viejien vientilupiin liittyvien kustannusten lisääntymistä. Kustannukset kohdistuisivat ampuma-aseiden, aseiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden vientiä harjoittaviin elinkeinonharjoittajiin, käytännössä näiden valmistajiin. Lisäkustannusten määrä voisi vuosittain olla arviolta enintään joitakin kymmeniä tuhansia euroja. Asetuksen soveltamisalaa kuuluvien esineiden yksityisen viennin muuttuminen luvanvaraiseksi aiheuttaisi kuluja yksityisille luvanhaltijoille. Kulujen määrää on hyvin vaikea ennakoida, koska yksityinen vienti ei tähän asti ole ollut valvonnan alaista ja vienti voisi pääsääntöisesti tapahtua enintään viisi vuotta kerrallaan voimassa olevaa Euroopan ampuma-asepassia käyttäen. Asepassin hinta on tällä hetkellä 60 euroa ja sen uudistamisen hinta 20 euroa. Yksityisen viennin kustannukset luvanhaltijoille voisivat vastata määrältään kaupallisen viennin arvioituja kustannuksia.

5 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti tehtyyn ehdotukseen, joka on osa tuliasepöytäkirjan yhteisölainsäädännön alaan kuuluvien määräysten saattamista osaksi yhteisön lainsäädäntöä. Valtioneuvosto katsoo, että asetuksen oikeusperusta, Sopimus Euroopan unionin toiminnasta 207 artikla, on asianmukainen. Oikeusperustasta on saatu Euroopan neuvoston oikeudellisen palvelun lausunto. Johtopäätöksensä se toteaa, että mikäli neuvosto toimeenpanee ehdotetun asetuksen alaan kuuluvia lainsäädäntötoimia, niiden on perustuttava 207 artiklaan ja ne on säädettävä tavanomaisessa lainsäädäntömenettelyssä. Oikeusperusta edellyttää oikeudellisen palvelun mukaan, että sitova sääntely toteutetaan asetusmuodossa.

Asian jatkoneuvotteluissa tulee ehdotetun sääntelyn toimivuuden tehostamiseksi kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin.

Koska ehdotetun asetuksen soveltamisala sivuaisi asedirektiivin ja sen muuttamisesta annetun direktiivin sekä tuliasepöytäkirjan soveltamisalaa, tulisi näiden tehokkaan ja yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi jatkovalmistelussa kiinnittää huomiota siihen, että ehdotetussa asetuksessa ja edellä

mainituissa direktiiveissä käytetyt käsitteet ovat mahdollisimman yhdenmukaiset.

Ehdotuksen sisältämä lupajärjestelmä on tuliasepöytäkirjan määräysten täyttämiseksi yksityiskohtainen. Jatkoneuvotteluissa on pyrittävä siihen, että asetuksen edellyttämät lupamenettelyt ovat mahdollisimmat joustavat ja turvaavat tehokkaan valvonnan lisäksi myös lupajärjestelmän sujuvan toiminnan.

Ehdotettu kevennetty menettely ampuma-aseiden väliaikaiseen vientiin on tarpeellinen poikkeus varsinaiseen lupamenettelyyn. Menettely turvaa erityisesti metsästäjien ja ampumaurheilijoiden ampuma-aseiden viennin joustavasti Euroopan unionin ulkopuolelle vaarantamatta kuitenkaan aseiden valvontaa. On tärkeää, että kevennettyä menettelyä voidaan käyttää väliaikaisissa vienneissä silloin, kun se valvonnan vaarantumatta on mahdollista. Tärkeää on myös, että kevennetyn menettelyn valvontaan ehdotettu tietojenvaihtomenettely on toimiva.

Luvan antamisen sekä sen peruuttamisen ja mitätöimisen edellytykset on säänneltävä

selkeästi ja riittävän yksityiskohtaisesti. Tämä on tärkeää sekä luvanhakijan ja -haltijan oikeusturvan sekä valvonnan tehokkuuden varmistamiseksi. Lupaviranomaisella tulee olla mahdollisuus olla antamatta lupaa, mikäli vienti on vastoin kansainvälisiä velvoitteita taikka ulko- ja turvallisuuspoliittisia näkökohtia. Myös viejään ja viennin loppukäyttöön liittyvät näkökohdat tulee voida harkinnassa huomioida. Lupaviranomaisella tulee olla myös ajallisesti riittävä mahdollisuus asian selvittämiseen. Lupaviranomaisena olisi ehdotuksen mukaan luvanhakijan sijoittautumisvaltion viranomaisen riippumatta siitä, mistä jäsenvaltiosta tavara vietäisiin. Jatko-työssä tulisi valvonnan tehostamiseksi selvittää mahdollisuus huomioida myös esineiden lähtövaltio toimivaltaista viranomaista määriteltäessä.

Jäsenvaltioille tulee pyrkiä turvaamaan riittävän pitkä aika asetuksessa edellytettyjen kansallisten säädösmuutosten voimaansaattamiseen.